

Dos.Dr. Telman Nusretođlu

Hazar Üniversitesi Öğretim üyesi

Ermeni proje devleti ve Hocalı Soykırımı

<https://m.turkiyegazetesi.com.tr/yazarlar/genis-aci-fikir-ve-tartisma/600884.aspx>

24 Şubat 2018

İki asırdır Kafkasya'yla Anadolu'nun huzur ve güvenliğini tehdit eden Ermeni problemini, Rusya'nın Türk coğrafyasına yayılan sömürgeci siyasetinden soyutlayarak anlamak mümkün değildir. Bir Türk yurdu olan Revan Hanlığı topraklarında kurulan Ermenistan devleti ve Karabağ işgali ile Hocalı soykırımı, Kazan Hanlığının işgalinden itibaren asırlara yayılan Türk-Rus çatışmasının uzantısı ve neticesidir denebilir. Rusya'nın Kafkasya'ya hâkim olma hamleleri, I. Petro zamanında başlar. Rusya, sıcak denizlere doğru genişleme politikası izleyerek Kazan, Astarhan gibi Türk Hanlıklarını işgal eder. Petro dönemiyle de Güney Kafkasya'ya konuşlanıp buradaki Hıristiyan unsurları örgütleyerek Osmanlı sınırlarına dayanmak suretiyle İstanbul'u kontrol altına almak, aynı zamanda Hindistan'a giden yollara çıkmak niyeti güder. Rus tarihçileri güdümlü bir yaklaşımla I. Petro'nun Hazar çıkarmasını İran Şahına yardım etmek, Hıristiyan halkı esaretten kurtarmak, Rusya tacirlerinin haklarını korumak gibi nedenlerle izah etmeye çalıştılar. Rusya'nın gerçek maksadı ise Hazar havzasını, Azerbaycan ve İran'ı ele geçirmek ve çok daha önemlisi, ezeli rakibi Osmanlı'nın Kafkasya ve Orta Asya'yla bağlantısını koparmaktı. Azerbaycan toprakları, ekonomik imkânlarıyla iştah kabartmakta, genişlemekte olan Rusya ise yeni pazarlar bulma peşindeydi. Güney Kafkasya'da ipek, metal, tuz, yün, pamuk gibi pek çok ticarî kaynak mevcuttu. I. Petro, tarihî İpek Yolu'nun güzergâhını da Rusya'nın lehine değiştirme niyetindeydi. Yalnız Çin ve Orta Asya ürünleri değil, aynı zamanda Hazar civarında üretilen ipek de İran körfezi ve Osmanlı üzerinden Avrupa'ya taşınıyordu. Rusya, işte böyle bir siyasi hedef doğrultusunda on sekizinci asrın başlangıcından itibaren, elçilik ve ilmî araştırma heyeti adı altında Kafkasya ve İran'a istihbarat elemanları göndermeye başladı. Bu heyetlere verilen gizli görevlerden biri, Müslüman idaresi altında dağınık yaşayan Hristiyan gruplarla temas sağlamak, onları örgütlemektir. Cođrafî ve demografik gerçekliklerle bağdaşmayan Denizden Denize Büyük

Ermenistan hülyasına kapılmış Ermeniler, bu jeopolitik avantajdan yararlanmaya başladılar. Asırlardır dost göründükleri Müslümanlara sırtını dönme zamanı gelmişti. Kafkasya'da bulunan Hıristiyanlar, özellikle de Ermeniler, Rusya'nın bölgeye gelmesinin ateşli taraftarına çevrildiler. Çünkü Ermeniler, kurmayı planladıkları Ermeni devletini, yalnız büyük bir devletin himayesinde gerçekleştirebileceklerini düşünüyorlardı. Bu büyük güç ise Rusya'dan başkası olamazdı.

Nadir Şah'ın vefatından sonra bugünkü Azerbaycan coğrafyasında hanlıklar dönemi başladı. Bu dönemde teşekkül eden Karabağ Hanlığı'nın kurucusu Penah Han'dır. Bu hanlığın da diğer hanlıklar gibi bir Türk hanlığı olduğu şüpheye mahal bırakmayan tarihî bir gerçekliktir. Zaten Rus işgalinin sonucu olarak 14 Mayıs 1805'te, Kürekçay kıyısında Karabağ Hanı İbrahim Han'la Rus işgal kuvvetleri komutanı Sisyanov arasında imzalanan Kürekçay Antlaşması, Karabağ'ın bir Türk devleti olduğuna açık delildir. Bu antlaşmanın birinci, altıncı, sekizinci ve dokuzuncu maddelerinde, Karabağ tarafının yükümlülükleri yer alırken ikinci, üçüncü, beşinci ve yedinci maddelerinde ise Rusya'nın yükümlülükleri yer almaktadır. Bu anlaşmanın asıl önemi, Rusya'nın Karabağ Hanlığını bağımsız bir Müslüman devleti olarak kabul etmesidir. Aynı zamanda, İbrahim Han ve onun vârisleri de Karabağ Hanlığının tek sahibi ve yönetici zümresi olarak kabul edilmektedir. Yine İbrahim Han'ın adının geçtiği bütün maddelerde ondan, 'Karabağ Hanı' olarak bahsedilmektedir. Bundan dolayı bu anlaşma, Ermenilerin Karabağ'la ilgili bütün hukukî ve siyasi iddialarına son vermektedir. Diğer önemli bir nokta ise bu antlaşmayla Karabağ Hanlığının toprak bütünlüğünü sağlamada Rusya'nın garantör olarak kabul edilmesidir. Kürekçay Antlaşması'nda, Karabağ'daki Ermeni meliklerine, Karabağ Hanlığı yönetiminde yer verilmiş olduğuna dair herhangi bir cümle bile yer almamaktadır. Çarlık Rusya ve devamı Sovyet rejiminin bu dönemde Azerbaycan'da uyguladığı politikalardan en önemlisi, Revan Hanlığında olduğu gibi Karabağ'dan da Azerbaycan Türklerinin göçe zorlanması ve boşaltılan bölgelere Ermenilerin yerleştirilmesi olmuştur. Bu çerçevede Ermenilerin İran'ın Marağa bölgesinden getirilerek Karabağ'a yerleştirildiklerini, Sovyet döneminde Karabağ'a gelişlerinin 150. yıl hatırasına anıt yaptıklarını biliyoruz. Rus-Ermeni ittifakının bütün çabalarına rağmen Karabağ Ermenileştirilememiştir. Sovyet döneminde de Dağlık Karabağ, Azerbaycan vilayeti olarak Bakü'den yönetilmiştir. Lakin Sovyetler Birliğinin çöküşü sırasında,

Azerbaycan bağımsızlık için mücadele ederken ortaya çıkan otorite boşluğu ve Azerbaycan millî ordusunun henüz kurulmamış olmasını fırsata çeviren Ermeniler, Rus askerî birliklerinin de yardımıyla sivil halka karşı insanlığa sığmayan vahşet ve katliam uygulayarak Dağlık Karabağ ve ona bitişik bölgeleri işgal etmiştir. Bu mezalimlerden en büyüğü, Hocalı kasabasında yaşanmıştır.

“Bugün 1 milyon 300 bin Ermeni’nin Kafkasya’da yaşadığı dikkate alındığında bunun yaklaşık bir milyonu tarafımızdan buraya yerleştirilmiştir. 1896’da General Şeremetev kendi kayıtlarında Ermenilerin sayısını 900 bin olarak göstermiştir. 1908 kayıtlarında ise bu rakam 1 milyon 300 bine yükselmiştir. Doğal nüfus artışını da dikkate aldığımızda sadece 13 sene içerisinde 300 binden fazla Ermeni’nin tarafımızdan bölgeye yerleştirildiği gerçeği ortadadır...” Bu rakamlar, Rus yetkililerin kayda geçirdiği rakamlardır. Rusya arşivlerinde 19. yüzyıl sonlarında bile bütün göç ve asimilasyon politikalarına rağmen Revan Hanlığında Türk nüfusun çoğunluğu oluşturduğuna dair onlarca istatistik belge bulunmaktadır. Peki, çoğunluğu oluşturan bu Türk-Müslüman nüfusa ne oldu da o coğrafyada bir Ermeni devleti kuruldu? Rusya ta başından beri Ermenileri himaye ederek terör ve sindirme politikalarıyla oralardan Türk nüfusun göçüne etmesine sebep oldu. Sovyetler döneminde de Stalin bu süreci hızlandırdı. 1988’de de Türk nüfusun Ermenistan’dan (Revan Hanlığı) tamamen kovulması süreci başladı. Ermeniler bununla da yetinmediler. Karabağ’da hak iddia etmeye başladılar. Rusya’nın aktif desteğiyle Karabağ’ı işgale başladılar ve Türk topraklarında ikinci bir Ermeni devleti kurmaya çalıştılar...

Hocalı’nın Rus-Ermeni birliklerince hedef seçilmesinin esas nedenlerinden biri, stratejik coğrafi konumu ve Karabağ’daki işgalin genişlemesi açısından önemli askerî hedef niteliği taşımasıydı. Kasabada o bölgenin tek havalimanı bulunmaktaydı. Aynı zamanda Dağlık Karabağ vilayetinin başkenti olan Hankendi’yle Azerbaycan’ın şu an işgal altında bulunan başka bir önemli kenti Ağdam’ı birleştiren anayol üzerinde yerleşmesi, kasabanın önemini daha da artırmıştı. Kerkicahan köyünün işgalinden sonra Hocalı kasabası Ermeni silahlı güçlerinin ablukasında kalmış, kasabaya sadece helikopterle ulaşılabilmişti. İşgalden önce Hankendi’nde konuşlanan 366. Rus Motorize Alayı ve Ermeni birlikleri tarafından kasaba sürekli bombalanmıştır. Uluslararası İnsan Hakları İzleme Örgütü’nün raporlarında bu bombardımanların açıkça sivil hedeflere yöneldiği, geniş bir biçimde tasvir edilmiştir. 26 Şubat 1992’de, tarihte benzerine az

rastlanan bir acımasızlıkla kasaba yerle bir edilmiş, yağmalanmış ve yediden yetmişe herkes kurşuna dizilmiştir. Fergana olaylarından sonra 1988'de Azerbaycan'a gelerek Hocalı'ya yerleşen Ahıska Türkü 54 aile, sürgün döneminde Rus istibdat rejiminden görmedikleri işkence ve zulmü Ermeni çetelerinden görmüştür. Gözlerinin önünde çocuklarının başı kesilmiş, hamile kadınların karınları yarılarak doğmamış bebekleri öldürülmüştür. Sivil halka kasabadan çıkış koridoru bile vermeyen Ermeniler, insanlık suçu işlemiştir. Hocalı'da şehit edilen insanların 63'ü çocuk, 106'sı ise kadındı. 1275 kişi esir alınmış, 150 kişi de kaybolmuştu. Yirminci yüzyılın en büyük trajedisi olan Hocalı, planlı soykırım hadisesidir. Uluslararası hukuk işlevselliğini kaybettiği, Ermeniler büyük devletlerce himaye gördüğü için hâlen Hocalı Soykırımının faileri uluslararası mahkemelerde yargılanmamıştır. İşte tarihî seyrini yukarıda vermeye çalıştığımız Türk dünyasının üzerinde kurgulanan sömürgeci projelerin durdurulması ve facialarımızın nihayet bulması için güçlenerek Türkiye etrafında bütünleşmek şart...